

VGR Analys 2025:17, 2025-03-20

Utvärdering av insatser för ungt entreprenörskap

Datum: 2025-03-20

Dokumentnamn: Utvärdering av insatser för ungt entreprenörskap

Kontaktperson: Monica Emanuelsson, koncernstab regional utveckling, avdelning samhällsanalys

Du kan finna fler exemplar i analysportalen (www.vgregion.se/analysportalen)

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Sammanfattning.....	3
Inledning	6
Utvärderingens uppdrag	6
Utvärderingsfrågor	6
Metod.....	6
Rapportens disposition	6
Ungt entreprenörskap regionalt, nationellt och internationellt	7
kunskapsunderlag	8
Två satsningar med fokus på ungt entreprenörskap.....	10
Ung Företagsamhet	10
Förebildarna	14
Resultat och måluppfyllelse	17
Regionalt sammanhang.....	17
Utfall och måluppfyllelse.....	19
Genomförande.....	22
Ungt entreprenörskap	22
Ung Företagsamhet	25
Förebildarna	29
Slutsatser	30
Bilaga intervjupersoner	0

SAMMANFATTNING

Ung företagsamhet (UF) och Ung Handlingskraft (Förebildarna) har utvärderats. De två satsningarna medfinansieras av miljö- och regionutvecklingsnämnden (MRU). UF erhåller verksamhetsbidrag medan Förebildarna har erhållit projektbidrag sedan 2018. Senaste beslutet avser perioden 2023-2025 och pågår fortfarande.

Syftet var att värdera hur de två organisationerna bidrar till genomförandet av den regionala utvecklingsstrategin. Det handlar om inriktning, genomförande och resultat.

Huvudsakliga respondenter har varit från kommuner och kommunalförbund inklusive BRG. Även skriftliga underlag har ingått i utvärderingen.

Utvärderingens slutsatser är:

- Klart nöjda kring genomförande

Ord som nämns i intervjuer handlar om att personerna som arbetar vid organisationerna är kunniga, flexibla och lyhörda. Även om det finns utmaningar ser alla kommunala representanter en möjlighet att öka antalet elever och skolor. Verksamheterna bedöms snarare komplettera varandra än konkurrera. Den största utmaningen handlar om att få komma till skolan och att lärare/rektorer har tid. Här finns kanske en viss konkurrens.

- Utmaningar finns och är kända

Utmaningarna som lyfts vad gäller UF är kända för såväl kommun som UF-kontoren och handlar om att nå ut till fler gymnasieprogram och att nå ut till grundskolor. Man har som mål att öka antalet elever från till exempel yrkesprogrammen samt Natur och Samhälle. Det finns såväl schematekniska upplägg (yrkesprogrammets praktik) som inställning (elever på vissa program vill läsa ämnen som ger meritpoäng). Vad gäller grundskolan testar vissa kommuner med pilotskolor. Ett annat exempel är det projekt som Kommunalförbundet Fyrbodalen beviljat UF Fyrbodalen för att få till den röda tråden av entreprenörskap från låg ålder till gymnasiet.

Förebildarnas utmaningar handlar fortfarande om att växa till fler skolor. De finns i tre av fyra delregioner men då endast i ett fåtal skolor. Merparten av respondenterna känner inte till Förebildarna. En orsak till detta kan vara att man ofta har direktkontakt med skolorna. Detta torde i sin tur innebära en utmaning i sig att nå ut bredare.

- Mervärde både för individ och för samhället

På frågan om mervärde lyfts såväl mervärdet för individerna (elever och lärare) som för samhället. Det handlar till stor del om mer

mjuka värden som att elever får jobba tillsammans, presentera sin idé för andra, delta i mässor mm. Vad gäller grundskolan handlar det om mervärde i form av ökad kunskap kring samhället, inspiration och att få skapa, men även att få kunskap i att göra ett mer genomtänkt gymnasieval. Även ord som ökad självkänsla, ökad delaktighet och kunskap nämns. Det gäller båda organisationerna.

Mervärdet för samhället handlar om kunskap i företagande vad gäller UF-företagandet, men också att få till en bättre kompetensförsörjning och matchning genom att till exempel göra mer genomtänkt gymnasieval. Kopplat till Förebildarna nämns också att eleverna uppmuntras att påverka i sin närmiljö.

- Stärka innovationskraften visst, men kanske mer av öka inkludering och bygga kompetens

I beslutet idag lyfts i första hand kopplingen till Stärka innovationskraften och den finns då det handlar om entreprenörskap vilket uttrycks tydligt i strategin. Sedan är kanske UF på gymnasienivå än närmare detta då det handlar om företagande. Utifrån att många nämner såväl kompetensförsörjning som ökad självkänsla, kunskap om samhället är frågan om satsningarna ligger lika nära, iaf vad gäller Förebildarna och UF grundskola, de långsiktiga prioriteringarna Öka inkluderingen och Bygga kompetens. Likaså nämns kopplingen till kraftsamlingen Fullföljda studier.

Kopplingen i de delregionala strategierna som kommunalförbunden har är tydligare kopplat till kompetensförsörjning samt samverkan mellan skola och näringsliv, även om entreprenörskap också finns med.

- Geografisk spridning finns fler ska nås enligt mål

UF har kontor i fyra delregioner och man samverkar med alla kommuner utifrån finansiering från kommuner eller kommunalförbund. Det finns olika utmaningar kopplat till geografi som kontoren behöver hantera. Det handlar om kommunernas olika förutsättningar och utveckling. Är du en kommun långt från Göteborg lyfts till exempel utmaningar att ta sig till mässor, men även att några respondenter ser UF som en möjlighet att få ungdomar att stanna på orten och starta företag. Medan andra kommunala respondenter framförallt ser UF som en viktig kunskap oavsett företagande eller inte.

Intervjuerna visar att ungt entreprenörskap i skolan inte alltid framgår tydligt i lokala strategidokument. Det är även tydligt att kommunalförbunden inklusive BRG till viss del hanterar UF på olika sätt. BRG och Sjuhärad ger verksamhetsbidrag men som för Sjuhärad begränsas till gymnasieskolan. Fyrbodals har sitt projekt för att utveckla den röda tråden men ser ingen möjlighet idag att ge

verksamhetsbidrag. Skaraborg kommunalförbund talar om UF snarare utifrån samarbetspartners.

Oavsett om det finns utmaningar så är respondenterna i princip överens om att personalen från de två organisationerna är närvarande och tillgängliga.

- Ambitiösa mål som inte alltid nås

Den målbild som UF arbetar efter är ambitiös. När det gäller indikatorer kopplat till verksamhetsbidraget har inte dessa nåtts med undantag av vissa till exempel startade UF-företag. Frågan är dock om det snarare är (för) ambitiösa mål än att man inte gör sitt jobb tillräckligt bra. Det är också här viktigt att ha med kvalitén vilket alla respondenter upplever finns. Sedan påverkas målen också av barnkullar och hur många elever som läser vissa program. Förebildarna har nått sitt utfall i form av indikatorer i de projekt som är avslutade. De når utanför Göteborgsregionen. Inför en eventuell fortsättning är en fråga viktig att ta med är vad är ett rimligt antal skolor/elever osv. Detta för att det inte blir inspel i en skola här eller där.

INLEDNING

På uppdrag av Västra Götalandsregionens avdelning Näringsliv och innovation har avdelning Samhällsanalys genomfört en utvärdering av två satsningar som medfinansieras av miljö- och regionutvecklingsnämnden (MRU). Satsningarna är Ung företagsamhet (UF) som erhåller verksamhetsbidrag liksom Ung Handlingskraft som har erhållit projektbidrag sedan 2018. Senaste beslutet avser perioden 2023-2025 och pågår fortfarande. Då Ung Handlingskraft använder namnet Förebildarna i sin kommunikation kommer detta användas löpande i rapporten.

UTVÄRDERINGENS UPPDRAG

Utvärderingens syfte att värdera hur särskilt föreningarna bidrar till genomförandet av den regionala utvecklingsstrategin. Det handlar om inriktning, genomförande och resultat.

Utvärderingsfrågor

Exempel på områden som kommer att behandlas i utvärderingen är:

- Vilka aktiviteter har genomförts? Hur har de genomförts?
- Hur uppfattar (indirekta) målgruppen på genomförandet?
- Hur når man ut geografiskt?
- Finns upplevda hinder för genomförandet?
- Vilka resultat skapas utifrån ett geografiskt perspektiv?
- Hur ser målgruppen på resultatet av UF och Förebildarna?

Metod

För att få en bild av satsningarna regionalt har intervjuer genomförts med representanter för kommunalförbund och kommuner i Västra Götaland. I första hand har det handlat om personer på central förvaltning. Ett fåtal av de kommunala representanterna som intervjuats har haft kännedom om Förebildarna. Detta kommer från att föreningen i många fall arbetar direkt mot skolor/lärare. Därför har även ett fåtal intervjuer gjorts med personal i skolor.

Därutöver har intervjuer med Business Region Göteborg (BRG) samt representanter från Skolverket genomförts. Sonderande intervjuer med verksamhetsansvariga för föreningarna genomfördes även inledningsvis. Likaså har en representant från UF nationellt intervjuats.

Även skriftliga underlag har gått igenom. Det handlar främst om projekthandlingar och handlingar kopplat till verksamhetsbidrag men vissa andra underlag har också gått igenom.

Rapportens disposition

Rapporten börjar med avsnitt som beskriver utvärderingens upplägg och metod. Därefter görs en kortare genomgång av kunskapsunderlag kopplat

till ungt entreprenörskap. För att beskriva satsningarna följer ett avsnitt där dessa beskrivs utifrån inriktning, mål, organisation och finansiering.

I avsnittet om resultat och målpåfyllelse lyfts såväl det regionala sammanhanget som utfall och målpåfyllelse baserat på uppföljningsunderlag. De intervjuer som har genomförts lyfts i avsnittet som avser genomförande. De båda satsningarna beskrivs separat utifrån vilken kännedom om verksamheten som respondenterna lyfter samt såväl mervärde som hinder och utmaningar. Rapporten avslutas med slutsatser och rekommendationer.

UNGT ENTREPRENÖRSKAP REGIONALT, NATIONELLT OCH INTERNATIONELLT

Fokus på ungt entreprenörskap lyfts i dokument på såväl lokal, regional, nationell som EU nivå. Västra Götalandsregionen har haft en strategisk fokusering vad gäller ungt entreprenörskap under många år. Redan år 2008 togs ett internt strategidokument fram och år 2013 togs även ett specifikt program fram kopplat till ungt entreprenörskap. Under perioden 2017-2020 integrerades ungt entreprenörskap i det då aktuella programmet för entreprenörskap 2017-2020. I Västra Götalands regionala utvecklingsstrategi 2021-2030 pekas ungt entreprenörskap ut inom ramen för den långsiktiga prioriteringen Stärka innovationskraften. Detta i sin tur innebär att ungt entreprenörskap beskrivs i Västra Götalandsregionens program för Stärka innovationskraften 2022-2024. I utvärderingens avsnitt [Regionalt sammanhang](#) lyfter vi lite mer specifikt kopplingen den regionala utvecklingsstrategin, samt även koppling till strategier på delregional nivå.

Vad gäller den nationella nivån antog regeringen redan 2009 en *Strategi för entreprenörskap inom utbildningsområdet*¹. I inledningen till strategin framgår att syftet med entreprenörskap i utbildning ska inspirera till att ”fler unga människor kan och vill starta och driva företag”. Det lyfts också att utöver kunskap i att starta och driva företag ingår även att entreprenörskap ska bidra till att ”stimulera ungas kreativitet och idériakedom”. Även om den nationella strategin har funnits i drygt 15 år har ingen uppdaterad nationell strategi tagits fram. Under 2022 publicerade IVA Kungliga Ingenjörsvetenskapliga akademien ett inspel till en ny strategi för entreprenörskap i skolan². Rapporten togs fram av en arbetsgrupp med representanter från bland annat akademi, offentliga myndigheter som Skolverket, kommuner samt utbildningsföretag. En aspekt som lyfts i inspelet är att föreningar och externa organisationer spelar en viktig roll i att arbeta med entreprenörskap i skolan. Detta även om man skriver att det är skolan som primärt ska äga frågan.

Det är inte endast i form av strategidokument som entreprenörskap i skolan finns på nationell nivå. I samtal med representanter från Skolverket

---

¹ Strategi för entreprenörskap inom utbildningsområdet. Regeringskansliet. 2009.

² Vi utbildar för framtiden nu. Ett inspel till en ny strateg för entreprenörskap i skolan.

framgår att deras uppdrag kopplat till att stimulera entreprenörskap i skolan är uppdelat i tre delar. Det handlar om skolutveckling i form av nätverksträffar, konferenser och andra insatser. Det handlar om de statsbidrag som ska fördelas samt att genomföra upphandling för entreprenörskap i skolväsendet. Den tredje delen är revideringar av kurs- och ämnesplaner.

I läroplanen för grundskolan³ lyfts bland annat att skapande och undersökande arbete är viktiga delar i det aktiva lärandet. Vidare lyfts att skolan ska stimulera elevernas kreativitet, nyfikenhet och självförtroende samt vilja att pröva och omsätta idéer i handling och lösa program.

Vad gäller gymnasieskolan⁴ lyfts att alla elever behöver utveckla sina kunskaper och förhållningssätt utifrån att det ska främja entreprenörskap, företagande och innovationstänkande. Detta anges handla om elevers framtida sysselsättning, genom företagande eller anställning. Entreprenörskap finns också i kurs- och ämnesplaner. Till exempel ämnet och kursen Entreprenörskap och kursen Entreprenörskap och företagande finns inom ämnet Företagsekonomi. Dessutom finns de entreprenöriella förmågorna och ibland begreppet Entreprenörskap även nämnt i gymnasieprogrammets examensmål. Från 1 juli 2025 kommer Gy25 att gälla som avser ett nytt betygssystem med ämnesbetyg för gymnasieskolan.

På europeisk nivå lyfts entreprenörskapskompetens som viktig. En av Europeiska rådets rekommendation från 2018 om nyckelkompetenser för livslångt lärande är entreprenörskapskompetens. Det handlar om ”förmågan att reagera på möjligheter och idéer och att omvandla dem till värde för andra. Denna kompetens grundas på kreativitet, kritiskt tänkande och problemlösning, initiativförmåga och uthållighet samt förmågan att samarbeta för att planera och hantera projekt av kulturellt, socialt eller ekonomiskt värde”⁵

KUNSKAPSUNDERLAG

Det finns, som nämnts tidigare, genomförda utvärderingar av satsningar kopplat till ungt entreprenörskap i Västra Götaland. Den senaste genomfördes 2019⁶ och hade fokus på Framtidsfrön, UF och Drivhus. Dessförinnan genomfördes en utvärdering 2012⁷ med fokus på attityder i entreprenörskap. Dessa utvärderingar har främst visat på genomförandet och resultat. Däremot har de inte tittat på mer långsiktiga effekter.

---

³ Lgr22. <https://www.skolverket.se/getFile?file=13074>

⁴ Ly11. <https://www.skolverket.se/undervisning/gymnasieskolan/laroplan-program-och-amnen-i-gymnasieskolan>

⁵ Rådets rekommendationer av den 22 maj 2018 om nyckelkompetenser för livslångt lärande. 2018/C 189/01.

⁶ Ungt entreprenörskap. Utvärdering av insatserna Framtidsfrön, Ung företagsamhet och Drivhuset. Genomförd av enheten samhällsanalys, VGR.

⁷ Attityder till entreprenörskap Insatser för att främja positiva attityder till entreprenörskap bland barn och ungdomar i Västra Götaland. Genomförd av Kontigo AB på uppdrag av VGR.

Att mäta effekter av satsningar på barn och unga är en stor utmaning. Det handlar bland annat om tidsperspektivet då det kan ta flera år innan effekten blir synlig. Det är också komplext att mäta vad entreprenöriella kompetenser innebär för en individ då det inte endast handlar om effekten att starta företag eller inte. Vidare finns svårigheter att även hitta en jämförbar kontrollgrupp.

Men det har gjorts försök i att mäta effekter med fokus på UF-företagare, dvs på gymnasieelever. Ett exempel är *Effekter av utbildning i entreprenörskap – en långtidsstudie av UF alumner i arbetsmarknadspotential och företagande*⁸. I denna studie användes registerdata. Resultaten visade flera positiva resultat bland annat att UF-eleverna oftare blev företagare jämfört övriga. Ett annat exempel är *Övning ger färdighet? En långtidsuppföljning av UF-företagares entreprenöriella karriärer i Sverige 1990-2007*⁹. Sedan måste man ha med sig, som vi skrev ovan, att det är svårt att göra den här typen av undersökningar.

2023 publicerades en rapport¹⁰ vad gäller de effekter som UF-program har för gymnasieelever i Sverige. Fokus var på hur eleverna utvecklar specifika affärsfärdigheter och generella livskompetenser samt hur olika bakgrundsfaktorer påverkar resultaten. Undersökning genomfördes genom en enkätstudie under tre år (2020-2023) och involverade totalt 946 elever i årskurs två, varav något mindre än hälften var UF-elever. Kortfattat kan sägas att resultaten som lyfts är positiva. Till exempel kom undersökningen fram till att elever som deltog upplevde en högre utveckling av sina entreprenöriella kompetenser än de i kontrollgruppen. Det handlade särskilt om kompetenser kopplade till finansiell förståelse och nätverkande men även kopplat till kreativitet, problemlösning och uthållighet. Utredarna drar även vissa slutsatser kopplat till programmets betydelse utifrån att minska socioekonomiska och könsrelaterade skillnader, till exempel att programmet bedöms gynna vissa särskilda grupper. Studien kom även fram till att de inte kunde se några direkta långsiktiga effekter kunde att ses på elevernas engagemang i andra skolämnen jämfört med kontrollgruppen.

Någon effektstudie kopplat till genomförandet av entreprenörskap på grundskolenivå har inte uppmärksammats. I samtalet med representanterna från Skolverket lyfts att kan de under året komma att titta lite mer på forskningsläget vad gäller entreprenörskap kopplat till kompetensförsörjning och livslångt lärande. Utöver de utmaningar som nämndes ovan finns även en utmaning som särskilt gäller de lägre

---

⁸ Karl Wennberg och Niklas Elert. Ratio. 2012.

https://ungforetagsamhet.se/sites/default/files/general_files/effekter_av_utbildning_i_entreprenorskap_0.pdf

⁹ Karl Wennberg. Handelshögskolan i Stockholm. 2011.

https://ungforetagsamhet.se/sites/default/files/general_files/rapport_ung_foretagsamhet_ovning_ger_fardighet_april_2012_1.pdf

¹⁰ Kåre Moberg, The Foundation for Entrepreneurship. The Foundation for Entrepreneurship är danska motsvarigheten till UF.

årskurserna. Det handlar om att entreprenöriellt lärande kan benämnas på annat sätt.

TVÅ SATSNINGAR MED FOKUS PÅ UNGT ENTREPRENÖRSKAP

De två aktuella ideella föreningarna medfinansieras av miljö- och regionutvecklingsnämnden¹¹ (MRU). Ung företagsamhet (UF) erhåller sedan 2009 stöd i form av verksamhetsbidrag, medan föreningen Förebildarna har erhållit projektmedel sedan 2018. Den senaste projektbeslutet avser perioden 2023-2025.

I nedanstående avsnitt beskrivs föreningarna kortfattat utifrån syfte, inriktning och mål, organisation samt finansiering.

Ung Företagsamhet

Ung Företagsamhet (UF) har utbildat gymnasieungdomar sedan 1980-talet. UF är en del av den globala organisationen Junior Achievement¹². Västra Götalandsregionen medfinansierar verksamheten genom verksamhetsbidrag till de fyra kontor som finns i Västra Götaland (Fyrbodalen, Göteborg, Skaraborg och Älvsborg). Ung Företagsamhet finns i ytterligare 20 regioner i Sverige.

Syfte, inriktning och målbild

UF:s verksamhetsidé¹³ är att:

Ung Företagsamhet arbetar, genom utbildningskoncept för skolan, för att Sverige ska få fler företagare och företagsamma medborgare.

Inriktning

Verksamheten syftar till att ge ungdomar på gymnasiet en möjlighet att träna och utveckla sin kreativitet, företagsamhet och sitt entreprenörskap. Det innebär att gymnasieelever startar UF-företag som en del av gymnasieutbildningen. Ungdomarna genomför en hel process från att komma på en affärsidé till att starta ett UF-företag, genomföra och utveckla. UF vänder sig till alla program, men det gymnasieprogram med flest deltagare är ekonomiprogrammet.

UF har sedan 2010 utökat sin fokus även till grundskolan. Denna inriktning fick än mer fokus från 2021. Det handlar om att öka den entreprenöriella kunskapen med hjälp av olika program och läromedel, samt att skapa mötesplatser för skola-näringslivssamverkan. Exempel på inriktningar till grundskolan är *Framtidskoll* som vänder sig till högstadiel elever.

---

¹¹ Fram till 2023 erhöll organisationerna stöd från regionutvecklingsnämnden (RUN).

¹² Junior Achievement (JA) är en organisation som arbetar för utbildning i entreprenörskap, ekonomisk förståelse och att förbereda ungdomar i åldrarna 5 till 25 år för arbetslivet. Från <https://ungforetagsamhet.se/om-var-organisation> (2024-10-01).

¹³ Enligt målbild 2025/2026

Genomförandet sker här i samarbete med Swedbank och Sparbankerna och har fokus på temat utbildning, jobb och privatekonomi. Vidare finns inriktningen *Globala utmaningar* som innehåller utmaningar från existerande företag utifrån de globala målen. Fokus är att visa hur viktigt innovation och entreprenörskap är i arbetet med utmaningar. Ett annat exempel som finns för grundskolan är *Skolhackaton* som vänder sig till elever i årskurs 4-6. Tanken är att de ska lär sig om innovation, demokrati och entreprenörskap. Arbetet börjar i klassrummet med materialet *Vårt samhälle* där eleverna utgår vad som ingår i ett samhälle. Därefter ska eleverna bygga och skapa sin prototyp av ett samhälle för att slutligen bygga detta i Minecraft.

Vidare har Ung företagsamhet även UF alumni. Det handlar om ett nätverk för ungdomar som tidigare har drivit UF-företag.

Målbild

UF nationellt har en framtagen målbild för 2025/2026 vilken även kontoren i Västra Götaland arbetar mot. Utöver mål för deltagande på gymnasium och grundskola finns mål för organisation/medarbetare, finansiering, varumärke, påverkansarbete och alumni. I målbilden finns även vissa mål fördelade på kontor.

Tabell 1: Målbild 2025/2026 är att 45 000 UF-företagare i Sverige bli intygsberättigade. Nuläge: 31 208 intygsberättigade UF-företagare.

Region	Målbild: Antal UF-företagare som är intygsberättigade 2025/2026
Fyrbodal	1 203
Göteborg	3 512
Skaraborg	1 133
Älvsborg	1 049

Tabell 2: Målbild 2025/2026 fördelat på regionerna i Västra Götaland vad gäller antal lärare som aktivt använder UF:s grundskoleerbjudande. Utgångsvärde 13 procent (mars 2021)

Region	Potential, antal skolor	Aktiva skolor	Mål: 45% aktiva skolor
Fyrbodal	169	11	76
Göteborg	399	6	180
Skaraborg	148	31	67
Älvsborg	148	25	67

Mer om indikatorer kopplat till verksamhetsbidraget till kontoren i Västra Götaland finns under avsnitt [Resultat och måluppfyllelse](#).

Organisation

UF har enligt sin hemsida verksamhet under läsåret 2024/25 i 24 regioner, samt erbjuder UF-företagande i 199 kommuner. Antalet deltagande skolor uppgår till 640¹⁴.

I Västra Götaland finns verksamhet i regionerna Fyrbodalen, Göteborg, Skaraborg och Älvsborg. Kontoren är något olika i storlek från Göteborg med 9 anställda till Fyrbodalen med 4 anställda.

Tabell 3: Antal anställda från årsredovisningar 2022-07-01–2023-06-30¹⁵

Ung Företagsamhet	Antal anställda
Fyrbodalen	4
Göteborg	9
Skaraborg	6 samt 1 som avslutade sin anställning juni 2023
Älvsborg	5

Finansiering

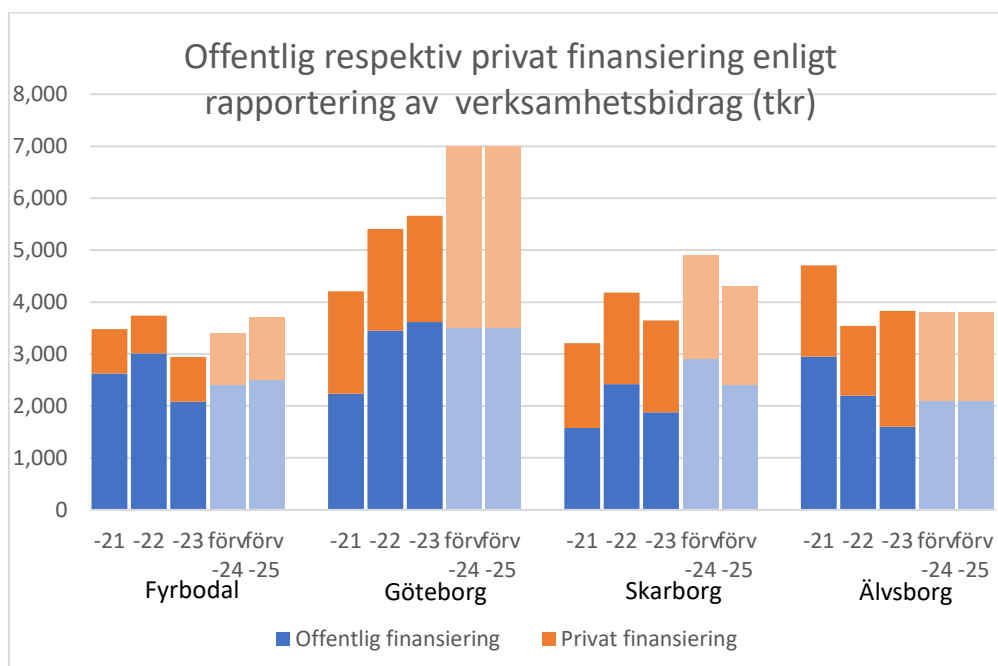
I figuren nedan återfinns en övergripande bild över hur UF-regionernas finansieringsstruktur ser ut.

---

¹⁴ <https://ungforetagsamhet.se/vara-resultat>. 2025-03-10.

¹⁵ Respektive förenings årsredovisning.

Figur 1: Finansiering (tkr) enligt underlag verksamhetsbidrag för UF kontoren i Västra Götaland avseende 2021, 2022, 2023 och förväntat 2024 och 2025.

VGR:s medfinansiering

VGR:s verksamhetsbidrag till UF för 2025 uppgår till 5 500 tkr. Bidraget fördelas på gymnasium respektive grundskola enligt:

- 700 tkr per UF-region för verksamhet mot gymnasieskolor
- 1 500 tkr¹⁶ fördelas enligt en fördelningsnyckel baserat på antal UF-elever föregående år.
- 300 tkr per UF-region för verksamhet mot grundskolan.

Detta innebär att respektive kontor erhåller något olika resurser från MRU utifrån ovanstående och för år 2025 blir det:

- Fyrbodalen 1208,5 tkr,
- Göteborg 1 775,5 tkr,
- Skaraborg 1 258 tkr och
- Älvsborg 1 258 tkr.

Utöver verksamhetsbidraget har MRU de senaste åren beslutat om projektmedel till UF Fyrbodalen. Det handlar om stöd till Interreg Sverige-Norge-projektet *Unga möjligheter*¹⁷ som drivits av UF Fyrbodalen.

Därtill medfinansierar vissa kommunalförbund det UF-kontor som finns inom deras delregionala område. Detta sker i vissa fall genom de

¹⁶ 35 procent av det totala bidraget till gymnasiet.

¹⁷ MRU 2023-00387/RUN 2022-00252 Unga Möjligheter – fortsättningsprojekt samt RUN 2019-00375 Unga Möjligheter.

delregionala utvecklingsmedlen (DRUM)¹⁸. Läs mer om detta under avsnittet nedan.

Delregional medfinansiering

Vad gäller finansiering erhåller verksamheterna visst stöd från kommunalförbunden/BRG.

Boråsregionen ger till exempel UF verksamhetsbidrag med koppling till kompetensförsörjning. Verksamhetsbidraget får endast användas till den verksamhet som avser gymnasiet. De kommuner i Boråsregionen som använder UF för grundskolan får därmed finansiera sitt deltagande själva. Boråsregionens verksamhetsbidrag till UF för åren 2023-2024 medfinansierades med delregionala utvecklingsmedel (DRUM) vilket innebär att VGR/MRU även indirekt medfinansierade UF Älvsborg. Från 2025 används andra kommunalförbunds medel än DRUM.

I Göteborgsregionen erhåller UF verksamhetsbidrag genom Business Region Göteborg (BRG). Det handlar både om stöd till verksamhet för gymnasium och grundskola. I intervjun lyftes här att det är viktigt att börja längre ner i åldrarna med fokus på högstadiet. Denna finansiering sker inte genom DRUM.

Fyrbodals kommunalförbund har beslutat om medel till UF under tre år för projektet *Tillsammans för entreprenörskap*. Projektets mål är att genom en samverkansgrupp utveckla aktiviteter som skapar en röd tråd av entreprenörskap från grundskolans tidiga åldrar till och med avklarade gymnasiestudier. Detta projekt medfinansieras med DRUM. Med fokus på entreprenörskap genomför UF Fyrbodals tillsammans med deras motsvarighet i Östfold projektet *Unga Cirkulära möjligheter*¹⁹. Projektet har medfinansiering från Interreg Sverige-Norge samt kommunalförbundet Fyrbodals.

Skaraborgs kommunalförbund samarbetar med UF. Det handlar till exempel om att UF deltar i samverkan mellan skola och arbetsliv (SSA). Respondenten från kommunalförbundet lyfter till exempel fram projektet *Val för livet* som just har fokus på SSA och där entreprenöriellt lärande är en del samt finns ett formaliserat samarbete där UF ingår. I övrigt är Skaraborgs kommuner medlemmar i UF.

Förebildarna

Ung Handlingskraft Sverige ideell förening med bas i Göteborg har erhållit tre projektbeslut från miljö- och regionutvecklingsnämnden (MRU). Organisationen startade 2016 och första projektet med finansiering från VGR är från 2018. Det nuvarande projektet avslutas i december 2025.

---

¹⁸ DRUM är en del av en överenskommelse (nuvarande pågår 2021-2025) om regionala utvecklingsmedel som VGR delegerar till kommunalförbunden inklusive BRG. VGR medlen kommer från miljö- och regionutvecklingsnämnden samt kulturnämnden.

¹⁹ <https://ungforetagsamhet.se/fyrbodals/unga-cirkulara-mojligheter>

Organisationen går även under namnet Förebildarna som därför används löpande i rapporten.

Syfte, inriktning och mål

Föreningen vill genom entreprenöriella metoder verka för att stärka ungas delaktighet i samhällsutvecklingen. På organisationens hemsida (www.forebildarna.se) framgår att deras ledord är Framtidstro, Egenmakt och Social hållbarhet och att de eftersträvar en positiv förändring i lokalsamhället.

Inriktning

Förebildarna genomför utbildningsprogram med unga som målgrupp. *Generation F* är deras största program och detta genomförs i samverkan med gymnasieskolan. Syftet med *Generation F* är att stärka ungas delaktighet i den lokala samhällsutvecklingen. Programmet utgår från de globala målen, och där gymnasieeleverna ska få kunskap i att driva förändring och skapa ett värde för någon annan än dem själva på en lokal nivå.

Organisationen driver även ett ledarskapsprogram för unga som heter *Förebildarna*. Man vänder sig då till ungdomar mellan 16-22 år som vill driva en förändring i sitt lokalsamhälle. Enligt hemsidan²⁰ samlas runt 40 ungdomar vid 4-6 tillfällen under hösten för att lära sig om ledarskap, samtala om social hållbarhet och rustas för att vara en positiv kraft lokalt.

Utöver ovan nämnda program genomförs även ett sommarjobbsprogram som heter *Förändringsagent*, samt ett program, *Projekt: Action*, för elever i högstadiet. Det sistnämnda programmet är i uppstart.

Primär målgrupp är därmed gymnasieelever samt unga personer i åldern upp till cirka 22 år. Sekundär målgrupp är skolor och dess lärare och rektorer. Vidare ser de även att vuxna beslutsfattare är en sekundär målgrupp.

De projekt som VGR har medfinansierat har haft fokus på att sprida verksamheten till fler kommuner respektive delregioner utöver Göteborg:

- *Ung Handlingskraft – Förebildarna* (2018-08-01–2019-08-31) hade fokus på att sprida genomförandet till ungdomar och unga vuxna mellan 15-23 år från Lidköping och Falköping.
- *Youth for Change* (2020-07-01–2022-12-31) hade en ambition att nå ut till fler kommuner i Skaraborg samt till ytterligare en delregion (Fyrbodalen eller Sjuhärads). Fokus var på programmet *Generation F* (16-19 åringar) och att etablera *Impact Inc.* en projekthub för unga samhällsentreprenörer (16-25 år).

---

²⁰ www.forebildarna.se/program/forebildsprogrammet. 2025-02-21.

- Youth for Change, etapp 2 (2023-01-01–2025-12-31) handlar det också om att få ut Generation F till fler kommuner och skolor, samt att man vill metodutveckla Förebildningsprogrammet.

Förebildarna deltar under perioden 2023-2026 i Samråd barnrätt. Samrådet kopplar an till VGR:s beredning för mänskliga rättigheter och handlar om att samla organisationer som bevakar och företräder frågor som rör barnets mänskliga rättigheter.

Mål

Det övergripande målet för verksamheten är att förstärka entreprenöriella förhållningssätt och kompetenser hos unga samt att öka ungas delaktighet. Mer om indikatorer kopplat till de MRU-medfinansierade projekten finns under avsnitt [Resultat och måluppfyllelse](#).

Organisation

På organisationens hemsida²¹ anges att man har åtta medarbetare, varav en är föräldraledig. Organisationen har även en styrelse. Organisationen avser hela verksamheten, d.v.s. är större än endast det projekt som MRU medfinansierar.

Finansiering

Utöver VGR lyfts på hemsidan att deras partners och finansiärer är Stena Fastigheter, Lundgrens stiftelser, Stiftelsen Göteborgs barnhus, Kronprinsessparets stiftelse och Madeleine Olsson Erikssons stiftelse. Vidare erhåller de statsbidrag från Skolverket.

Tabell 4: Finansieringsstruktur (tkr) enligt Förebildarnas verksamhetsplan 2023

Intäktskälla	Tkr
Medlemsavgifter	2
Bidrag	1 753
Omsättning	561
Övriga intäkter	0
Föreningens intäkter	2 316

I senaste beslutet från MRU som avser 2023-2025 är finansieringen enligt tabellen nedan. De tidigare besluten hade också en medfinansiering från VGR på 50 procent. Övriga angivna medfinansiärer var då Stenastiftelsen samt eventuellt sponsorer.

²¹ www.forebildarna.se. 2025-02-13.

Tabell 5: Finansiering (tkr) enligt MRU beslut för perioden 2023-2025 (dnr MRU 2023-00437)

	2023	2024	2025	Totalt
Offentlig finansiering				
VGR	505	709	691	1905
Privat finansiering				
Länsförsäkringar	505	709	691	1905
Totalt	1 011	1 418	1 381	3 810

Vad gäller intervjuerna med kommunalförbunden lyfter respondenten i Skaraborg att man har använt Förebildarna i särskilda insatser kopplat till unga vuxna. Övriga respondenter vid Kommunalförbunden respektive BRG har inte kännedom om insatser kopplat till Förebildarna.

RESULTAT OCH MÅLUPPFYLLELSE

Regionalt sammanhang

I detta avsnitt lyfter vi först genomförandets betydelse för den regionala utvecklingsstrategin för Västra Götaland 2021-2030, och därmed även de program som VGR har för genomförandet. Vi belyser även hur de delregionala strategier som kommunalförbunden har belyser entreprenörskap för unga.

Därefter belyser vi det regionala sammanhanget utifrån hur den geografiska spridningen ser ut.

Koppling till den regionala utvecklingsstrategin

I den regionala utvecklingsstrategin 2021-2030 lyfts betydelsen av ungas entreprenörskap särskilt inom den långsiktiga prioriteringen *Stärka innovationskraften*. Det är även den koppling som lyfts i besluten av MRU vad gäller UF respektive Förebildarna. Det handlar om att stimulera entreprenörskap och ta tillvara barn och ungas kreativitet och färdigheter, dvs en tydlig koppling till det som lyfts i den regionala utvecklingsstrategin som:

”De entreprenöriella inslagen i skola, högre utbildning och forskning är viktiga för att långsiktigt stärka företagsamhet och kapacitet för förnyelse.”

”Sociala innovationer är viktiga i omställningen till ett hållbart samhälle. När invånarnas delaktighet och kreativitet, särskilt barn och ungas skaparförmåga, tas tillvara utvecklas morgondagens innovationer, tjänster och företag.”

I beslutet kopplat till Förebildarna anges även att satsningen bidrar till den långsiktiga prioriteringen *Öka inkluderingen* samt till kraftsamling

Fullföljda studier. I den regionala utvecklingsstrategin är barn och unga en utpekad målgrupp i att öka inkluderingen utifrån att man bland annat vill:

”Stärka barn och ungas möjligheter till en bra start i livet.”

”...skapa förutsättningar för alla individer att kunna vara aktiva i arbets- och samhällsliv”.

I både VGR:s program för Öka inkludering respektive Bygga kompetens finns frågan om stöd till barn och unga i tidig ålder.

Delregionala strategier

Även om UF-kontor inte helt följer kommunalförbundens upptagningsområde²² ser vi ändå att det är intressant att visa på vad de delregionala utvecklingsstrategierna lyfter kopplat till ungt entreprenörskap.

I det *Näringslivsstrategiska programmet* för Göteborg som kommunerna i Göteborgsregionen framgår ungt entreprenörskap under strategin om *Kompetensförsörjning* som bland annat syftar till att säkra morgondagens kompetensförsörjning. Här lyfts till exempel att ”Utveckla skolanäringslivssamverkan och låta entreprenörskap löpa som en röd tråd genom hela utbildningssystemet”.

I delregional utvecklingsstrategi för Skaraborg 2030 lyfts under samverkansområdet *Förnyelse och utvecklingskraft* att man främja kvinnors och mäns entreprenörskap och företagande. Kopplingar till samverkan mellan skola och näringsliv lyfts under området för *Kompetensförsörjning*. Under samverkansområde *Social hållbarhet* nämns vidare att man vill stärka barns och ungas möjligheter till en bra start i livet samt att fullfölja sina studier.

I Fyrbodals verksamhetsplan 2024-2026 lyfts till exempel att säkra matchning och en god kompetensförsörjning tillsammans med utbildningssystemets aktörer. Inom delmålet *Utvecklade hälsofrämjande och tidiga insatser* lyfts bland annat att man vill stärka barn och ungas förutsättningar att utvecklas till delaktiga samhällsmedborgare med god hälsa genom brett arbete med fullföljda studier.

I utvecklingsstrategin för Sjuhärad 2021-2030²³ anges för området *Strategisk kompetensförsörjning* att en önskvärd effekt är att Sjuhärad ska ”kännetecknas av ett utbildningssystem som anpassar sig efter arbetsmarknadens behov”.

Genomförande utifrån territoriet Västra Götaland

Föreningen Ung Företagsamhet är etablerad i de fyra delregionerna. Vidare anges att man har verksamhet i alla kommuner.

---

²² Till exempel ingår Alingsås i UF Älvsborg.

²³ <https://www.borasregionen.se/var-verksamhet/regional-utveckling/utvecklingsstrategi-for-sjuharad-2021---2030.html>. 2025-03-10.

Vad gäller Förebildarna har de sitt kontor i Göteborg. Som tidigare lyfts har fokus i de MRU-medfinansierade projekten varit att utöka verksamheten till fler kommuner i Västra Götaland. I Förebildarnas verksamhetsplan från 2023²⁴ lyfts att de har verksamhet i 12 kommuner. Vidare anges att de samverkar med fjorton gymnasieskolor i Västra Götaland. I nedanstående tabell framgår aktuella gymnasieskolor utifrån den delregion de finns inom.

Tabell 6: Deltagande gymnasieskolor utifrån geografisk delregion.

Delregion	Antal gymnasieskolor	Kommuner och gymnasieskolor
Göteborgsregionen	7	<ul style="list-style-type: none"> Göteborg: Hvitfeldtska, Burgården, Angeredsgymnasiet, Rudbecks, Schillerska Alingsås: Alströmer Härryda: Frida
Fyrbodal	5	<ul style="list-style-type: none"> Vänersborg: Frida Strömstad: Strömstads gymnasium Åmål: Karlbergsgymnasiet Uddevalla: Agneberg, Drottning Blanka
Skaraborg	2	<ul style="list-style-type: none"> Lidköping: De la Gardiegymnasiet Falköping: Ållebergsgymnasiet
Sjuhärad	-	-

Utfall och måluppfyllelse

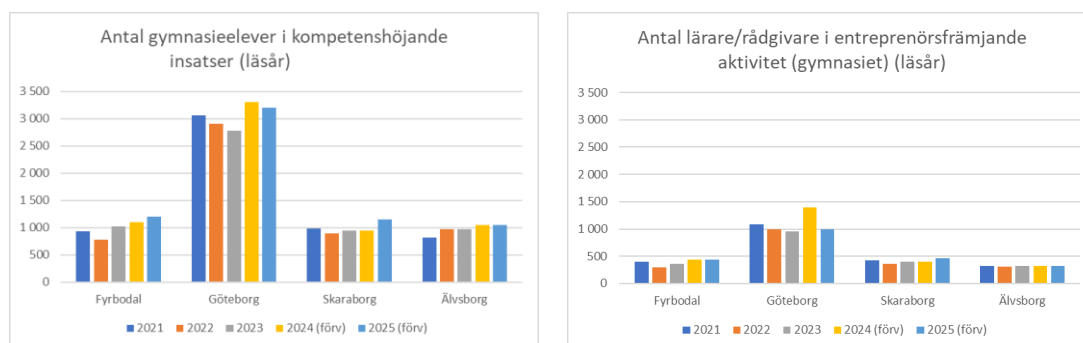
I detta avsnitt går vi igenom utfall av indikatorer och måluppfyllelse baserat på skriftliga underlag.

Ung Företagsamhet

UF följer sin verksamhet på ett systematiskt sätt. Även indikatorerna kopplade till verksamhetsbidraget har varit desamma under flera år vilket gör att det går att följa över tid. I figurerna nedan återfinns antal elever och lärare kopplat till gymnasiet respektive grundskola. Indikatorerna anges per läsår där till exempel 2025 avser läsår 2025/26.

²⁴ <https://forebildarna.se/wp-content/uploads/2025/01/VB2023-2.pdf>. 2025-03-10.

Figur 2 För gymnasium: antal elever i kompetenshöjande insatser respektive lärare/rådgivare i entreprenörsfrämjande aktivitet (fördelat per läsårsår).

Utfallet för indikatorerna ligger något under förväntat utfall vad gäller nästan alla år och kontor. I återrapporteringarna lyfts utöver indikatorerna ovan bland annat att 1747 UF-företag skapades läsårs 2022/23. Detta är en indikator där samtliga kontor ligger över förväntat utfall eller ganska nära 100 procent.

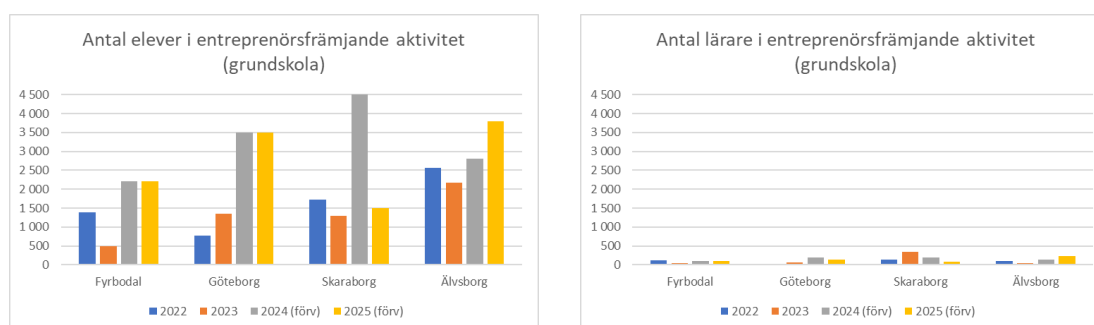
Vad gäller marknadsandelar (antal elever som nås utifrån totala antalet elever) anges i senaste rapporteringen att Fyrbodalen når 35 procent, Göteborg 28 procent, Skaraborg 33 procent och slutligen Älvsborg 34 procent. Målet för 2025 är satt endast något högre; 36 procent för Fyrbodalen, 33 procent för Göteborg och 35 procent för Skaraborg respektive Älvsborg.

Om man ser vilka gymnasieprogram med flest antal UF-företagare är det helt klart ekonomiprogrammet. Detta gäller alla fyra kontor. För läsåret 2024/25 var det cirka 2500 gymnasieelever på ekonomiprogrammet som hade UF-företag²⁵. Detta hänger samman med att UF ofta kommer in i de kurs- och ämnesplaner i Företagsekonomi som är relaterat till Entreprenörskap och företagande. Nästa gymnasieprogram utifrån antal UF-elever är Försäljning och service respektive Teknik. Värt att nämna är att i Skaraborg är det nästan lika många elever (runt 120-130) på Naturbruk som på Teknikprogrammet som är UF-elev 2024/25.

I det tidigare avsnittet [Två satsningar med fokus på ungt entreprenörskap](#) lyftes målbilden för 2025/2026 upp. I den ska antal UF-företagare som är intygsberättigade uppgå totalt för de fyra kontoren till nästan 6900 elever. Det är fler än förväntat antal individer i kompetensutvecklingsinsatser (6600 elever) som lyftes i underlagen till verksamhetsbidrag för 2025. Den sistnämnda avser då inte intygsberättigade. Och då Göteborg för 2023 nådde 90 procent intygsberättigade elever, Skaraborg 92 procent och Älvsborg 96 procent får målbilden bedömas som väldigt högt ställd.

Figur 3: För grundskola: Antal elever i entreprenörsfrämjande aktivitet respektive lärare i entreprenörsfrämjande aktivitet (fördelat per läsårsår).

²⁵ Statistik bearbetad från underlag som UF centralt har bidragit med 2025-01-23.

Vad gäller måluppfyllelsen utifrån ovanstående indikatorer låg alla kontor klart lägre än förväntat för 2023 med undantag av Skaraborg. Vad gäller år 2022 var det lägre utfall än förväntat vad gäller elevers deltagande men högre utfall med undantag för Göteborg för lärare.

Vad gäller grundskolan mäts även antal registrerade grundskoleanvändare på UF:s hemsida. Per 31 januari 2025 fanns drygt 1800 registrerade användare²⁶ i Västra Götaland. Per delregion fördelades de enligt Fyrbodal 243 användare, Göteborg 668, Skaraborg 492 och Älvsborg 419.

Bedömningen är att även vad gäller antal lärare som aktivt använder UF:s grundskoleerbjudande är målbild högt ställd. Målet är satt till 45 procent aktiva grundskolor.

I underlag från UF centralt har vi även erhållit nyttjandegrad per region vad gäller grundskolor. Detta sammanställs i tabellen nedan.

Tabell 7: Nyttjandegrad per region vad gäller grundskoleerbjudandet.

	Antal grundskolor	Andel (%) grundskolor med reg. användare	Andel (%) grundskolor som samverkat inom den senaste 12 månaders perioden	Andel (%) grundskolor med fördjupat samarbete
Fyrbodal	165	41%	14%	11%
Göteborg	357	54%	27%	14%
Skaraborg	144	76%	51%	39%
Älvsborg	147	65%	46%	35%

Förebildarna

I besluten till Förebildarna finns ett antal indikatorer angivna. Se tabellen nedan. I det pågående projektet finns inget redovisat utfall ännu.

²⁶ Statistik bearbetad från underlag som UF centralt har bidragit med 2025-01-31.

Tabell 8: Förväntat och utfall vad gäller indikatorerna i MRU:s beslut.

Projekt-period	Indikator	Mål	Utfall
Aug 2018- Aug 2019	Antal individer i kompetens- utvecklingsinsatser	10	12
	Antal individer i entreprenörfrämjande aktiviteter	10	39
Juli 2020-Dec 2022	Antal individer i kompetens- utvecklingsinsatser (Deltagare delområde 1)	260	248
	Antal individer i kompetens- utvecklingsinsatser (Handledare delområde 1)	10	15
	Antal individer i kompetens- utvecklingsinsatser (Delområde 2)	24	26
Jan 2023- Dec 2025	Antal individer i entreprenörfrämjande aktiviteter	300	pågår
	Antal individer i kompetens- utvecklingsinsatser	100	pågår

Som visas i figuren ovan redovisar de ett bättre utfall än förväntat med undantag av deltagare i delområde 1 som ligger något under.

Utöver ovan angivna indikatorer anges följande i beslutet för perioden juli 2023-december 2022:

- över 70% upplever att Generation F gett dem ökad förståelse för vad de skapa på egen hand. Utfall >95%
- 40 ungdomsdrivna initiativ för samhällsnytta. Utfall 54
- 12 ungdomsdrivna projekt med inriktning samhällsnytta som startats till följd av insatser som görs inom projektet. Utfall 8
- Över 80% har utvecklat entreprenöriella förmågor. Utfall saknas

Även i det nu pågående projektet finns andra indikatorer upptagna, till exempel att över 70 procent av deltagarna upplever att Generation F gett dem ökad förståelse för vad de skapa på egen hand.

GENOMFÖRANDE

Detta avsnitt är i huvudsak formulerat utifrån de intervjuer som genomförts.

Ungt entreprenörskap

Arbetet med ungt entreprenörskap och ambitionsnivå
I samtalen med kommunala och delregionala representanter ställdes inledningsvis en fråga kring hur de arbetar med ungt entreprenörskap och vilka organisationer de använt sig av.

Vad gäller aktörer som arbetar med ungt entreprenörskap kände alla respondenter till UF, medan endast vissa kände till Förebildarna. Andra organisationer som nämndes var till exempel Framtidsfrön, Future skills²⁷, Ung Drive²⁸, Science Centers och Drivhus.

När det gäller arbetet med ungt entreprenörskap lyfte flera av tjänstepersoner på kommunal nivå det SSA-arbete (Samverkan Skola Arbetsliv) som pågår lokalt. Flera nämnde också att UF här ses som en central aktör.

Det finns en viss variation i svaren utifrån om man ser att ungt entreprenörskap är med i övergripande lokala strategier eller inte. Vissa respondenter hänvisar till att entreprenörskap lyfts.

”...tagit fram en ny näringslivsstrategi och en ny handlingsplan... och entreprenörskap finns inskrivet och till exempel entreprenöriella förmågor hos unga finns med.”

Det finns även de respondenter som anger att ungt entreprenörskap inte är tydligt med i deras övergripande strategier i alla fall inte så att skolan pekas ut som en aktör som ska bidra till utveckling. Som någon uttrycker det är det mer av skolans egna ansvar.

Bilden som ges i flera intervjuer är att Förebildarna i huvudsak har direktkontakt med skolor/lärare medan UF såväl arbetar mot skolornas personal i det konkreta genomförandet som på en övergripande kommunnivå. De olika förhållningssätten lyfts både ha för- och nackdelar. Till exempel respondenter som använt Förebildarna ser direktkontakten som en möjlighet att förstå nyttan och att det till exempel inte alltid hinns med att ta del av information som kommer från central kommunal nivå.

Däremot lyfts av de som arbetar vid kommunen att det kan innebära att skolor inte nås av samma möjligheter. Det är en aspekt som även respondent med erfarenhet av Förebildarna lyfter. Hen såg det som en fördel att skolan hade direktkontakt med organisationen, men att det gäller att ”alla vet om att de finns”.

”... alla barn /borde/ ha samma möjligheter...”

”... Vad jag tänker på Förebildarna så har vi lite jobb att göra att kring att se om det är fler lärare som vill jobba med det...”

”...det var bra att de kom direkt och var så engagerade så att jag nappade...”

Den bild som ges är att den centrala kommunala nivåns uppdrag till stor del handlar om att möjliggöra, informera och lyfta fram aktörer. Det kan handla om att genomföra yrkesmässor, samla till SSA-samarbeten, driva

²⁷ Future Skills är ett samarbete mellan GR, BRG, VGR och Arbetsmarknad och Vuxenutbildning i Göteborg stad. Målgrupp elever som ska göra sitt gymnasieval.

²⁸ UngDrive är en organisation som till exempel hjälper ungdomar att starta företag under sommarlovet. De arbetar även till exempel kopplat till Prao.

projekt, sitta i jury på mässor mm. Hur mycket av detta som görs varierar i omfattning. Men oavsett om det är UF eller en annan aktör lyfter respondenterna att det är skolans personal i form av rektorer och lärare som i slutändan bedömer om det är möjligt att genomföra någon verksamhet med extern aktör, och som samarbetar med UF under genomförandet.

”Det är alltid ett erbjudande och sedan får skolorna själva avgöra.”

Då respondenterna med koppling till Förebildarna främst var skolpersonal blev frågan om övergripande styrdokument begränsat besvarad. En lyfte dock att kommunernas uppdrag ofta lyfter ungas delaktighet och hen såg verksamheten med Förebildarna som en möjliggörare av detta.

Respondenterna från Skolverket ser också att organisationer som arbetar med entreprenörskap bidrar till att på regional nivå agera länk och främjare för arbetet med skola-arbetsliv. På nationell nivå bidrar även organisationerna med information, kännedom och lärdomar.

Kompletterande eller konkurrerande verksamheter

Då merparten av intervjupersoner inte hade erfarenhet av Förebildarna var detta en fråga som inte alla kunde svara på. De som svarade resonerade något olika. Merparten såg dock att föreningarna snarare är kompletterande än konkurrerande. Detta utifrån att respondenter såg att Förebildarna fyller ett gap som de inte ser att UF eller någon annan har. Här nämndes till exempel demokrati och det sociala perspektivet, vilket är inriktningar som för vissa elever / gymnasieprogram är särskilt värdefulla. Kortfattat kan sägas att UF vänder sig till alla program men har flest elever från Ekonomiprogrammet. Förebildarna i sin tur vänder sig i mångt och mycket till Barn- och fritid samt Samhällskunskapsprogrammet. Kopplat till kurs- och ämnesplaner i gymnasieskolan kommer Förebildarna ofta in i kurser som exempelvis Pedagogiskt ledarskap.

Som en respondent uttryckte det ”Förebildarna når en annan målgrupp och de lyfter eleverna på ett annat sätt”. Även respondenterna från Skolverkets är inne på samma resonemang. För då entreprenörskap är ett vitt begrepp har föreningar som arbetar inom område lite olika infallsvinklar och målgrupper. Detta lyfts sin tur som positivt då skolhuvudmän har fler att välja på utifrån det man önskar och har behov av.

De som lyfte att det finns en viss konkurrens mellan föreningarna berör den tid skola/lärare har att kunna engagera externa aktörer osv. Även här lyftes dock att fokuset hos respektive organisationer inte bedöms konkurrera.

Skolverkets respondenter lyfte också att det såklart finns en viss konkurrens i samband med att organisationerna söker samma statsbidrag. Men deras bedömning är att det är mer samarbete idag än tidigare som ett resultat av bland annat de olika nätverk som skapats genom statsbidragen. Detta i sin tur anges möjliggöra att organisationerna går mot samma mål, bildar gemensamma krafter och samarbetsvilja.

Ung Företagsamhet

Kännedom och hur jobbar de

Vad gäller verksamheten som är riktad mot gymnasiet är bilden som ges att det fungerar väl. Det är en etablerad verksamhet sedan lång tid och många har kännedom om genomförandet. Det finns dock vissa utmaningar och det handlar om att nå ut bredare på gymnasiets olika program. Detta är ingen ny fråga utan något som man arbetar med på UF och deras kontor.

Respondenterna ger bilden att grundskolan fortfarande är ett mer utforskat område. Insatsen *Framtidskoll* lyfts dock av flera. Sedan finns det kommuner som har försök med s.k. pilotskolor för att sedan därefter eventuellt kunna sprida genomförandet bredare. Det finns ett par respondenter som lyfter den röda tråden som viktig, dvs att entreprenörskap just är en del över hela grundskolan.

I övrigt är det i mycket positiva ordalag som verksamheten nämns. Det handlar till exempel om att UF har ett genomtänkt koncept som fungerar. Men också att UF inom ramen för sitt koncept är lyhörda, flexibla samt utvecklar samarbetet utifrån behov och önskemål från berörda skolor. Detta ger en trygghet säger respondenter särskilt i samband med att de ser att materialet och genomförandet är av hög kvalitet. Vidare lyfts UF:s personal som engagerade och kommer ut och deltar på plats vilket uppskattas.

Mervärde som skapas

Överlag är respondenterna positiva till de mervärden som skapas. Det handlar om mervärde på olika nivåer och för olika målgrupper där mervärde för de unga som deltar i UF varierar utifrån om det är grundskoleelever eller gymnasieelever. Men som en respondent uttryckte det:

”Mervärdet är gigantiskt...”

För grundskoleelever lyfts bland annat att de får kunskap i att vara samhällsmedborgare och får information hur ett samhälle är uppbyggt, till exempel varför en stad ser ut som den gör och vilka funktioner som måste finnas. Det handlar även om kunskap i ekonomi i form av sparande och skulder som i sin tur lyfts kunna leda till att ungdomar inspireras till att ta ett ansvar som innebär att de vill jobba extra på sommarlov och helger osv. UF möjliggör även att eleverna får kunskap i företagande och entreprenörskap. De respondenterna med erfarenhet av UF i grundskolan pratade till största del om högstadiet men även lägre årskurser som årskurs 5-6.

För gymnasieelever där fokus ligger på att ha ett UF-företag lyfts själva processen upp som viktig. Det handlar både om att få ”stöta och blöta” sin företagsidé, jobba tillsammans med andra, ha kontakt med personer utanför skolan och kompisar, och pitcha sin idé på olika event. Även de ekonomiska aspekterna av företagande lyfts som viktiga. Någon lyfte att en viktig del är att det är inte bara ett ämne utan eleverna får en helhet och får

kunskap i problemlösning vilket lyfts av flera som viktiga verktyg i ett framtida arbetsliv.

"...kompetenser som företagare har kan du använda på vilken arbetsplats och skola som helst"

"Om man har varit med och drivit ett UF-företag har man lärt sig mycket på vägen som gör att du förmodligen blir lite attraktiv när du kommer ut på arbetsmarknaden."

I intervjuerna lyfts även mervärdet för samhället/berörd kommun upp. Detta mervärde hänger såklart ihop med mervärdet för de unga som deltar i en UF-aktivitet. Här är det viktigt att lyfta att svaren varierar utifrån kommunens storlek och geografi, samt kanske även om man har en strategi som uttryckligen uttrycker denna typ av satsning.

"Mervärdet ligger på individen, men lyckas individen så vinner samhället. Det är väldigt viktigt."

Flera respondenter lyfte SSA, dvs samarbetet mellan skola och arbetsliv, och att UF är en viktig del i det arbetet. Det handlar om att det etablerade näringslivet också blir engagerade och UF blir som en respondent uttryckte blir "en bro mellan skola och näringsliv". Detta grundar sig troligen i att flera lyfte UF som kunniga partner som man också kan bolla med och få stöd av kopplat till den här typen av frågor.

Slutligen lyfts även av respondenter att det upplevs skapa en positiv bild både för skola och indirekt för kommun samt delregionen kopplat till hur skolan/eleverna står sig i resultaten på till exempel SM i Ungt entreprenörskap. Om det går bra skapar det en stolthet och även ett engagemang. Genom konkurrensen mellan skolor lyfts av någon att även det är ett mervärde utifrån att de då utvecklar sitt genomförande.

"UF:s mervärde är att hade de inte funnits och arrangerat lokala mässor ... så hade det inte skett..."

"... vill vi ha elever som ska läsa industriprogrammet då är det årskurs 8 eller tidigare som man måste jobba mot."

Mervärde på samhällsnivå handlar om hur de förväntas bidra till de mål som finns hos kommuner/delregion. Det handlar i vissa fall om att kommunen hoppas kunna öka nyföretagandet och att företagande upplevs av unga som ett försörjningsalternativ. Detta i sin tur lyfts av någon kunna innebära att elever stannar kvar i kommunen.

Sedan handlar det också om kompetensförsörjning och matchning på arbetsmarknaden på sikt. Här ser respondenter an att UF:s aktiviteter kopplat till högstadiet kan innebära att elever gör sitt gymnasieval med större säkerhet.

Slutligen handlar det om att skapa ett förhållningssätt som också bidrar till ökad självkänsla och kunskap som i sin tur kan förväntas bidra till att elever vill fullfölja sina studier.

Hinder och utmaningar för att nå ut och att utöka verksamheten

Detta avsnitt handlar om vilka hinder och utmaningar som respondenterna ser för UF att nå ut till skolor/lärare/elever. Både för att få till en verksamhet men också för att kunna utöka utifrån de ambitioner om ökat antal engagerade lärare och elever som finns framtagna.

Skolornas prioriteringar

Den tydligaste utmaningen som nästan alla respondenter lyfter handlar om att det är trängsel att komma ut till skolorna. Det handlar om tid för lärare och att det finns andra prioriteringar som lyfts fram nationellt och/eller lokalt. Flera lyfter dock att viljan finns hos skolorna, och organisationerna gör ett väldigt bra jobb. Av de kommunala representanterna lyfts att de arbetar med att informera samt att bjuda in UF till möten med rektorer. Här lyfts av ett par att det är viktigt hur den nationella nivån ser på entreprenörskap som ett ämne. Detta utifrån att det upplevs av vissa respondenter att det pratas mindre om entreprenörskap nu och att andra utvecklingsområden, till exempel språkutvecklad undervisning, lyfts fram mer. Detta innebär att det i många fall finns en svårighet att utöver de ämnen som ska in på schemat prioritera flera områden. Vad gäller tid hos lärarna handlar det såklart om att genomföra verksamheten men också att bara få komma ut och informera om upplägg mm. Flera kommunala respondenter lyfter här att man till exempel tror på att bjuda in UF till rektorsmöten, SSA-råd osv.

”Det är inte lätt att komma in i skolorna”

”Det har tidigare gjorts satsningar på entreprenörskap och på matematik och många andra områden. Och skolor kan inte jobba med allt samtidigt eller prioritera allt samtidigt.”

Geografi

Utöver tid hos skolorna lyfts även geografi upp, dvs vilken kommun eller delregion som verksamheten är lokaliserad till. Merparten intervjuade lyfter att personalen vid UF är ute mycket på plats, så det handlar inte om det utan snarare om eventuella kostnader för elever att ta sig till mässor om dessa ligger lite längre bort mm. Vidare lyfts att vissa kommuner är mindre till invånarantal och kanske inte har någon gymnasieskola alternativt ett minskat elevunderlag då elever söker sig till grannkommuner i samband med gymnasievalet. Det lyfts också att det kan vara svårt att ha UF i de mindre grundskolorna.

Detta gör, inte förvånande, att det upplevs finnas en större utmaning utanför Göteborg. Detta är en anledning till att exempelvis Strömstad genomför en gemensam mässa med Östfold i Norge och Fyrbodalen. I januari

2025 genomfördes denna mäsä för tredje året. År 2024 deltog närmare 300 elever och 60 UF-företag. Detta har gjorts bland annat för man upplever att aktiviteter ligger långt från Strömstad men också att de har en speciell möjlighet då de ligger vid gränsen till Norge.

Gymnasieprogram

Vad gäller målgrupp finns det en av UF och kommunerna känd utmaning som avser gymnasieprogram. Som lyftes i tidigare avsnitt [Utfall och måluppfyllelse](#) är det många deltagare som kommer från ekonomiprogrammet jämfört med andra program. Detta handlar om UF som en del av ett ämne eller snarare ett tillval. I intervjuer lyfts att man ser behov av att bredda till fler gymnasieprogram. Detta är också något UF själva arbetar med och en prioritering är att få fler elever från samhälls- och naturprogrammet. Likaså vill man nå ut mer till estet-, teknik- och yrkesprogrammen.

Särskilt yrkesprogrammen lyfts av vissa respondenter. Svårigheten där är bland annat att eleverna ofta har praktik under UF-perioden vilket gör att de inte är i skolans lokaler under längre perioder. Detta i sin tur innebär att elever kan behöva mer tid och stöd då de annars inte kommer kunna fullfölja sitt UF-år. Berörda respondenter lyfter att UF är väl medveten om detta och att någon säger att det kanske snarare är skolorna som ser utmaningar att få in UF i schemat.

"Under praktiken slutar de och går över till fiktiva företag istället. Så de deltar i processen men inte med ett "riktigt" företag."

"... UF behöver /.../ anpassa sig efter de programmen."

En annan respondent lyfter att det är svårt att få till UF-företag med elever på natur och samhällsprogrammen. Orsak till detta som lyfts är att lärarna inte alltid ser möjligheten samt att eleverna väljer bort entreprenörskap som individuellt val för att istället välja en kurs som ger meritpoäng.

Grundskola

Jämfört med gymnasiet lyfts grundskolan vara än en större utmaning. Därtill finns också en variation om det handlar om tidiga årskurser eller till exempel högstadiet. Orsaken handlar delvis om att varken UF eller skolorna inte är lika vana att jobba tillsammans. Det finns respondenter som här nämner att man har testat eller kommit igång snarare än att man har det som rutin.

Men utmaningen handlar även om att få tid att konkret visa hur upplägget kopplar till berört ämne och inte innebär ett merarbete för ansvarig lärare/lärlärlag. Bilden som ges är att just detta handlar särskilt om grundskolan. En respondent från delregional nivå lyfter kopplat till detta betydelsen av att kommuner beslutar om inriktningsmål kopplat till entreprenörskap.

På frågan om möjligheten att utöka verksamheten svarar nästan alla respondenter att det går. Detta gäller både grundskolan och gymnasiet. Även om man är väl medveten om de utmaningar som finns. Några respondenter kopplar detta i sin tur till finansiering för det krävs resurser hos UF för att kunna komma ut till skolor som till exempel ligger lite längre från huvudorten.

Övriga aspekter

Andra aspekter som lyfts handlar till exempel om personalomsättningen och personalbundenhet vilket också kan påverka kännedomen om verksamheten. Dessa aspekter kopplar vissa till kommunen och dess ansvar att till exempel synliggöra ungt entreprenörskap i strategidokument. Samt att detta i huvudsak gäller grundskolan då verksamheten mot gymnasieskolor är etablerad.

I intervjuer lyfts även betydelsen av engagerat näringsliv. Det kanske i sig inte är en utmaning utan snarare en möjliggörare för att få till ett samhällsengagemang. Här lyfts vissa goda exempel som till exempel att elever har fått smaksätta produkter hos företag. Någon respondent ser gärna att UF här har än mer direktkontakt med näringslivet.

Förebildarna

Kännedom och hur jobbar de

Kunskapen om Förebildarna är som tidigare nämnts i utvärderingen begränsad vad gäller respondenter som har varit tillgängliga. De som däremot intervjuats och som deltagit i aktiviteter är klart nöjda. En aspekt som lyfts som positiv är att Förebildarnas anställda är utbildade lärare vilket innebär att när de kommer till skolan har de kunskap om skolan som arbetsplats samt hur man arbetar tillsammans med elever. Detta lyfts vara en win-win både för elever och lärare.

”Och de är lärare och kommer och pratar med eleverna så vet de hur man hanterar en grupp.”

I övrigt nämns Förebildarna i positiva ordalag som flexibla, kompetenta och samarbetsvilliga. Till exempel lyfts av en respondent att de kunde förkorta tiden något men ändå använda materialet. Detta utifrån att det passade deras elever som gick på språkintrödningsbättre.

”Det är viktigt att det flexibilitet, och det tycker jag att det finns. För ingen klass eller grupp är en annan lik.”

Mervärde som skapas

Som för UF är mervärde som lyfts på olika nivåer. Det handlar om bland annat att lärare får stöttning i moduler och material. Det innebär även att lärarna får en möjlighet att vara en del under genomförandet tillsammans med Förebildarna.

”Det blir annorlunda då man inte är lärare och bedömare. Man kan gå med på ett annat sätt.”

För eleverna kopplas mervärden bland annat till självkänsla. Detta utifrån att de upplever att de själva kan göra något som påverkar samt att någon utanför skolans värld ger dem uppmärksamhet. Det handlar också om att eleverna blir stolta över den uppgift de genomför och att de genom detta blir sedda. Eleverna får också komma ut och möta andra elever utanför den egna klassen/skolan.

En respondent lyfter också att genomförandet är konkret utformat även om det handlar om de globala målen. Ungdomarna får i grupp diskutera fram vilket problem de vill lösa samt se hur det ska kunna förverkligas. Detta ser respondenter ger eleverna en bild av vilka möjligheter de själva har att påverka.

”Det kommer någon utifrån så eleverna ser också detta som lite större.”

”...definitivt att få dem att känna att jag kan påverka min omgivning...”

Ett mervärde som också lyfts kopplat till samhällsnivån är att Förebildarnas aktiviteter kopplar till samhällsutveckling. En förhoppning som lyfts är att insatserna bidrar till att fler blir delaktiga och vill engagera sig i den lokala utvecklingen. Det kan då bli fler som vill bli delaktiga i att utveckla samhället, samt att ungdomarna fullföljer sina studier.

Respondenterna lyfte några exempel på inriktningar som elever har haft med Förebildarna. Det handlar till exempel om ett projekt där eleverna samarbetade med en låg- och mellanstadieskola för att få barnen att äta mer grönsaker. Detta gjordes bland annat genom att prata med barnen på skolan samt promota en grönsak per dag. Ett annat exempel var riktat till ett ålderdomshem i närheten som besöktes. Detta projekt hade fokus på utmaningen med äldre och ensamhet.

Hinder och utmaningar för att nå ut och att kanske även utöka verksamheten

Då Förebildarna till största del arbetar direkt med lärare/skola lyfts en utmaning som handlar om att nå fler lärare/skolor. UF nämns här som mer etablerade och välkända vilket innebär att UF av en respondent nämns ha större mandat att komma in i skolans värld.

”vi /har/ lite jobb att göra att kringta att se om det är fler lärare som vill jobba med dem.”

”Det här har varit lite mer frivilligt och att jag sprider att Förebildarnas arbete har varit bra”

SLUTSATSER

Båda organisationerna har verksamhet som vänder sig till gymnasieskolan. Därtill vänder sig de även till grundskolan. Denna målgrupp är dock ny för Förebildarna och ingår inte i projektet som MRU medfinansierat.

Utvärderingen har intervjuat personer som har kontakt med organisationerna. Flera respondenter har haft kontakt med organisationerna under några år. Detta gör att de har en insikt kopplat till genomförandet men även att de kanske är mer positiva än om intervjuer hade skett med andra personer längre från ett genomförande. Det är dock därför vi valt att i huvudsak intervjuar ett urval av personer på central kommunal nivå och även kommunalförbunds nivå för att få en bild över hur kommunerna i Västra Götaland ser på genomförandet. Vad gäller Förebildarna har detta inte varit fullt möjligt då de i många fall har direktkontakt med skolorna. Därför har det även gjorts några intervjuer med skolpersonal.

Klart nöjda kring genomförande

Inledningsvis kan sägas att respondenterna är klart nöjda med genomförandet. Ord som nämns vad gäller båda organisationerna är kunniga, flexibla och lyhörda. Det finns förvisso utmaningar men i princip alla kommunala representanter ser en möjlighet framöver att öka antal elever och skolor.

Verksamheterna bedöms snarare komplettera än konkurrera med varandra. Den största utmaningen där det dock kan tolkas som en viss konkurrens är att få komma till skolan och att lärare/rektorer ska ha tid. Detta anges dock kunna underlättas om entreprenörskap för unga tydligt finns med i lokala strategidokument eller handlingsplaner samt hur strategiskt kommunen arbetar med SSA-frågan.

Utmaningar finns och är kända

Det finns också (kända) utmaningar för UF kopplat till att nå ut bredare till fler gymnasieprogram (yrkesprogram, natur och samhälle) samt att nå ut till grundskolor. Här lyfts exempel som att man försöker justera upplägget för att få in fler elever från yrkesprogrammen då det finns svårigheter mellan upplägg och deras praktikperioder. Vad gäller grundskolan finns också exempel där kommuner har pilotskolor för att se om det är något för övriga skolor därefter. Ett annat exempel är att kommunalförbundet Fyrbodals som har gett UF Fyrbodals medel för att få till den röda tråden av entreprenörskap från låg ålder till gymnasiet.

Förebildarna i sin tur har en mer begränsad verksamhet utifrån deltagande kommuner. Det finns dock deltagande gymnasieskolor i tre av fyra delregioner även om skolor i Göteborgsregionens område är klart fler. Utmaningen kan här vara att växa då man idag främst har kontakt med skolorna direkt och inte kommunerna centralt. Merparten av de personer som intervjuades hos kommunerna hade inte haft kontakt med Förebildarna. Det finns även en utmaning i hur brett man kan gå ut (iaf i nuläget) då UF består av cirka 25 medarbetare totalt fördelat på fyra kontor medan Förebildarna har runt en tredjedel av personalen vid ett kontor.

Mervärde både för individ och samhälle

Det lyfts ett tydligt mervärde för gymnasieeleverna att delta. Det handlar om flera olika aspekter som lyfts såsom att jobba tillsammans i konkreta

uppdrag, att få möta andra utanför skolan, att få presentera sin idé mm. Det finns de respondenter som lyfter att det är bra att eleverna får kunskap i att driva företag men merparten lyfter att det snarare handlar om att få en kunskap som kan nyttjas på vilken arbetsplats som helst. Detta innebär att en del av mervärdena är desamma för båda organisationerna (undantag företagandet). De studier som lyfts kopplat till UF företagande visar också att det finns på sikt ett mervärde med att delta även om det finns utmaningar i att mäta effekter på denna typ av verksamhet.

Det upplevs även finnas ett mervärde för de grundskoleelever som deltar. Det handlar till exempel om att få ökad kunskap om samhället, inspiration samt att få skapa, men även om att kunna göra ett genomtänkt gymnasieval.

Andra mervärden som lyfts handlar om att elever ökar sin självkänsla, ökad delaktighet och kunskap. Den senare nämns särskilt kopplat till de intervjuer som gjordes med personer som använt Förebildarna.

Förutom mervärde på individnivå lyfts i intervjuerna även mervärdet för samhället. Det handlar om att ungdomar får kunskap i företagande som i sin tur kan innebära att unga startar företag och stannar kvar i kommunen, men även att få till en bättre kompetensförsörjning och matchning genom att till exempel göra mer genomtänka gymnasieval.

Mer av öka inkludering och bygga kompetens?

Ungt entreprenörskap är tydligt utpekad i den långsiktiga prioriteringen stärka innovationskraften. Och att UF med fokus på gymnasieskolan bidrar till det är klart tydligt. Ungdomar får testa att ha företag med alla delar som det innebär.

Men begreppet entreprenörskap är bredare än företagande. När det gäller Förebildarna och deras arbete med Generation F lyfts här kanske snarare kunskap kopplat till demokrati, samhällsutveckling, delaktighet och lokal utveckling. Vilket är viktiga perspektiv men som kanske snarare kopplar till prioriteringen Öka inkluderingen.

Detta gäller även UF satsningarna som vänder sig till grundskolan. Till exempel lyfts i intervjuer att satsningar på högstadiel elever bland annat om gymnasieval och framtidstro i intervjuerna. Även detta kanske ligger närmare prioriteringen Öka inkludering, alternativt Bygga kompetens samt kraftsamlingen Fullföljda studier.

Även kommunalförbunden medfinansierar eller samarbetar med UF. I Skaraborg samverkar man även med Förebildarna. Kopplingen som i flera fall finns till de delregionala strategierna är till kompetensförsörjning samt samverkan mellan skola och näringsliv, men även till entreprenörskap.

Geografisk spridning finns men hur kan fler ändå nås?

Vad gäller geografi har UF samverkan med alla kommuner utifrån att man har finansiering från kommuner alternativt kommunalförbund. Och även

om en kommun inte har en egen gymnasieskola har man ungdomar i kommunen som går på till exempel grannkommunens gymnasieskola.

Det finns olika utmaningar kopplat till geografi och utifrån den specifika kommunens förutsättningar och utveckling. Intervjuerna visar att det inte är självklart tydligt i lokala strategidokument vad gäller ungt entreprenörskap där skolan har en roll för utveckling. Men samtidigt är det flera respondenter som finns i kommuner där det finns med i kommunernas handlingsplaner.

Så även om det finns utmaningar kopplat till geografi och avstånd är respondenterna i princip överens och det handlar om att organisationernas personal är närvarande och finns tillgängliga oavsett.

Ambitiösa mål som inte alltid nås

Vad gäller mål kan kort sägas att UF har väldigt ambitiösa mål i den målbild som de har tagit fram centralt. När det gäller de indikatorer som finns kopplat till verksamhetsbidraget har med några undantag kontoren haft svårt att nå upp till förväntat utfall. Det gäller i princip alla indikatorer för såväl gymnasiet som grundskolan med undantag av några, som till exempel antal startade UF-företag. Det är dock frågan om det här handlar om (för) ambitiösa målsättningar mer än att man inte lyckas nå sina mål. För det är å ena sidan viktigt att nå ut men å andra sidan viktigt att behålla kvalitén i form av intygsberättigande. Sedan behöver ju även hänsyn tas kopplat storlek på barnkullar samt hur många ungdomar som läser på gymnasiet. Likaså styrs utvecklingen hur väl UF når ut till de program som inte normalt har organisationen med, samt hur många elever som går där.

Vad gäller grundskolan är såväl målbilden som förväntat resultat i form av indikatorer kanske än mer ambitiösa. Till exempel ligger alla kontor utom Skaraborg klart längre än förväntat vad gäller antal elever i entreprenörfrämjande aktivitet. Statistiken vad gäller nyttjandegrad visar dock att det är, med undantag av Fyrbodals, över och i vissa fall klart över 50 procent avseende grundskolor med registrerad användare. Däremot är andelen som samverkat²⁹ med UF klart lägre, från Fyrbodals med 14 procent till Skaraborg 51 procent. Sedan kan man så klart diskutera vad är rimligt, och detta torde också styras av hur den nationella nivån prioriterar entreprenörskap i grundskolan.

När det gäller Förebildarna har man nått de förväntade utfallet i form av indikatorer i de projekt som är avslutade. De har också nått ut till kommuner och gymnasieskolor utanför Göteborgsregionen som var syftet med projekten. Det pågående projektet är dock inte avslutat och inget redovisat utfall finns ännu. Inför en eventuell fortsättning blir här en fråga vad är rimligt att gå vidare med i form av antal skolor/elever osv.

---

²⁹ Andel grundskolor som samverkat med UF inom den senaste 12 månaders perioden.

BILAGA INTERVJUPERSONER

Berörda organisationer

Eva Guggenheim, regionchef, Ung Företagsamhet Skaraborg

Johan Sandahl, regionchef, Ung Företagsamhet Fyrbodal

Julia Hult, verksamhetsledare, Förebildarna

Sandra Säkki, regionchef, Ung Företagsamhet Älvsborg

Sofia Lundahl, regionchef, Ung Företagsamhet Göteborg

Carsten Greiff, Ung Företagsamhet nationellt

Kommuner/Kommunalförbund

Adeline Pierre, De La Gardie, Lidköping

Anja Sonerud, Strömstad

Anna Stenström, Borås

Carina Ale Bring Jonsson, Tidaholm

Cornelia Westerlund, Angeredsgymnasiet, Göteborg

Ellen Lageholm, Kommunalförbund Sjuhärad

Emma Korjonen, Lidköping

Enikö Mihai, Borås

Eva-Lena Albihn, Business Region Göteborg

Gustaf Olsson, Ulricehamn

Jessica Waller, Stenungssund

Johanna Heleander, Partille

Kajsa Jernqvist, Lilla Edet

Lisa Ulinder, De La Gardie, Lidköping

Malin Gustafsson, Tidaholm

Patrik Jatko, Vänersborg

Per Brohagen, Ale

Pernilla Nilsson, Essunga

Sara Arvenberg, Strömstad

Susanne Sandgren, Kommunalförbund Skaraborg

Åsa Karlsson, Kommunalförbund Fyrbodal

Övriga

Carina Hafren, Skolverket

Peter Skoglöf, Skolverket

Liselott Johansson, Västra Götalandsregionen

Anna Johansson, handläggare, Västra Götalandsregionen